FINNIUS

Wees voorbereid op de aankomende Wet kwaliteit incassodienstverlening

6 april 2023

7 MINUTEN

De Wet kwaliteit incassodienstverlening (**Wki**) treedt naar verwachting in juli 2023 in werking. De titel van de wet doet vermoeden dat de Wki uitsluitend relevant is voor incassobureaus. Wie louter op de titel van deze wet koerst, komt bij de inwerkingtreding ervan mogelijk bedrogen uit. Door de geformuleerde reikwijdte van de Wki (let op: *spoiler alert*) zullen namelijk verschillende andere marktpartijen die actief zijn binnen de financiële sector mogelijk ook onder de reikwijdte van de Wki komen te vallen. Naast factoringmaatschappijen kan hierbij in het bijzonder worden gedacht aan crowdfundingplatformen (CSPs), betaaldienstverleners (PSPs) en krediet- en verzekeringsbemiddelaars. Er valt inhoudelijk veel over de Wki te zeggen, maar in deze blog neem ik u in vogelvlucht graag mee door de beoogde reikwijdte van de Wki.

Enige achtergrond over de Wki

'Incassowerkzaamheden' of 'incassobureaus' zijn tot op heden niet gedefinieerd in Nederlandse wet- en regelgeving. Anders dan het in acht nemen van regels uit onder andere Wet handhaving consumentenbescherming, de Wet op het financieel toezicht en het Burgerlijk Wetboek, gelden voor incassodienstverleners op dit moment geen specifieke regels en als gevolg daarvan ook geen wettelijke kwaliteitseisen. Het doel van de Wki komt er, kort gezegd, op neer de kwaliteit van de private buitengerechtelijke incassodienstverlening te vergroten en de geconstateerde misstanden in deze sector weg te nemen. Naar aanleiding van een eerder onderzoek van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) zijn verschillende concrete problemen gesignaleerd binnen deze branche, zoals het door incassobureaus confronteren van consumenten met onterechte of verjaarde vorderingen, onterechte of niet inzichtelijke kosten en het op ontoelaatbare wijze onder druk uitoefenen om vorderingen van consumenten voldaan te krijgen.

De beoogde reikwijdte van de Wki

De Wki zal van toepassing worden op zogenaamde '*buitengerechtelijke incassowerkzaamheden*'. Dit zijn activiteiten ter verkrijging van voldoening buiten rechte van een vordering tot betaling van een geldsom. Bij buitengerechtelijke incassowerkzaamheden dient onder meer te worden gedacht aan het opnemen van contact, het verstrekken van inlichtingen, het versturen van betalingsherinneringen, aanmaningen of ingebrekestellingen, maar ook de behandeling van verweer en het (proberen te) treffen van betalingsregelingen.

De reikwijdtebepaling in de Wki bepaalt dat deze wet uitsluitend betrekking heeft op buitengerechtelijke incassowerkzaamheden (*drie cumulatieve criteria*):

> a) die worden verricht of aangeboden in de uitoefening van een daarop gericht of mede gericht beroep of bedrijf, of op een wijze alsof zij daarop beroeps- of bedrijfsmatig gericht of mede gericht was;

b) voor een derde of na overdracht van de vordering; en
c) met betrekking tot de voldoening door een natuurlijke persoon die zijn of haar woonplaats in Nederland heeft.

Onderdeel a)

In het kader van de reikwijdte van de Wki springt in het bijzonder de formulering "*in de uitoefening van een daarop gericht of mede gericht beroep of bedrijf*" in het oog. Binnen het financieel toezichtrecht kennen we een min of meer soortgelijke (reikwijdte)formuleringen. De Wki lijkt echter een nog wat bredere reikwijdte te hebben, aangezien een dienstverlener al binnen de reikwijdte komt te vallen op het moment dat buitengerechtelijke incassowerkzaamheden uitsluitend worden verricht of aangeboden in de uitoefening van een "*mede daarop*" gericht beroep of bedrijf. Met de toevoeging dat werkzaamheden plaatsvinden in een "*daarop gericht of mede gericht*" beroep of bedrijf is volgens de wetgever beoogd te regelen dat bijvoorbeeld een bedrijf dat een aan hem in het gewone handelsverkeer gecedeerde vordering incasseert, niet onder de reikwijdte van de Wki komt te vallen. Daarentegen zal een opkoper van (bulk)vorderingen (zoals een factoringmaatschappij) juist wel weer onder deze wet komen te vallen.

Ook het laatste deel van formulering onder a) *("[…] een wijze alsof zij daarop beroeps- of bedrijfsmatig gericht of mede gericht was;*") zorgt ervoor dat marktpartijen die zich in de kern niet richten op het buiten rechte voldaan krijgen van vorderingen binnen de werkingssfeer van de Wki komen te vallen. Verder merkt de wetgever op dat het bij "*beroep of bedrijf*" gaat om het op (in)directe wijze inkomen te verwerven of winst te maken. Daarbij wordt in de toelichting op de Wki vermeld dat deze wet uitsluitend van toepassing zal zijn op private partijen die vanuit commercieel oogpunt buitengerechtelijke incassodiensten verrichten of aanbieden. Dit ligt overigens nog vrij genuanceerd, aangezien voor iedere casus goed zal moeten worden onderzocht op welke wijze buitengerechtelijke incassowerkzaamheden voor de onderneming een kwestie, direct dan wel indirect, een geldelijk voordeel kunnen opleveren.

Onderdeel b)

De Wki zal niet van toepassing zal zijn op de invorderingen van eigen vorderingen. Dit komt tot uitdrukking in onderdeel b), waarin is bepaald dat het moet gaan om buitengerechtelijke incassowerkzaamheden uitgeoefend voor een derde of nadat de vorderingen aan de dienstverlener zijn overgedragen. Factoringmaatschappijen die vorderingen opkopen en vervolgens (buiten rechte) innen, worden daarmee dus uitdrukkelijk ook onder de Wki gebracht.

Onderdeel c)

De reikwijdte van de Wki dient verder betrekking te hebben op de voldoening van vorderingen door consumenten die hun woonplaats in Nederland hebben. Ook natuurlijke personen die handelen in uitoefening van beroep of bedrijf zullen daaronder komen te vallen (denk hierbij aan eenmanszaken en Vennootschappen onder Firma). Buitengerechtelijke incassowerkzaamheden die worden verricht of aangeboden aan uitsluitend zakelijk marktpartijen zoals BVs (B2C) vallen daarmee buiten de Wki.

De gevolgen van de toepasselijkheid van de Wki

Incassodienstverleners die binnen de reikwijdte van de Wki komen te vallen, dienen zich te registreren. Het zal voor deze marktpartijen verboden zijn om zonder een dergelijke registratie buitengerechtelijke incassowerkzaamheden te verrichten of aan te bieden (voor gerechtsdeurwaarders en advocaten gelden een uitzondering op dit verbod). Voor huidige marktpartijen die voor inwerkingtreding van de Wki al buitengerechtelijke incassowerkzaamheden verrichten of aanbieden, zal een overgangsperiode van één jaar gelden. Deze periode dient te worden gebruikt om de registratie onder de Wki in orde te maken.

Incassodienstverleners zullen aan verschillende kwaliteitseisen moeten voldoen voordat zij in het betreffende register worden opgenomen. Het gaat hierbij om onder meer kwaliteitseisen met betrekking tot de vakbekwaamheid/kennis van wettelijke normen voor medewerkers die incassowerkzaamheden verrichten. Dit wordt de komende tijd door de wetgever nog verder uitgewerkt in lagere regelgeving. Ook komen verplichtingen te gelden voor de opbouw en specificatie van het inzichtelijk maken van vorderingen, evenals de verplichting tot het voeren van een deugdelijke administratie en het voorzien in een klachten- en geschillenregeling zodat de schuldenaar laagdrempelig een procedure bij een geschillencommissie kan instellen waar de incassodienstverlener bij zal moeten zijn aangesloten. En tot slot, niet in de laatste plaats, dient een incassodienstverlener intern vast te leggen op welke wijze binnen de organisatie aan de kwaliteitseisen zal worden voldaan.

Tot besluit

Na een grondige bestudering van de Wki en de toelichting daarop is de conclusie dat het kernbegrip ‘*buitengerechtelijke incassowerkzaamheden*’ een brede reikwijdte zal krijgen, met als gevolg dat een breed pallet aan werkzaamheden die betrekking hebben het voldaan krijgen van geldelijke vorderingen hieronder komen te vallen.

In de financiële sector zijn er verschillende marktpartijen actief die zich op zakelijke wijze bezighouden met het innen van vorderingen voor derden. Denk naast factoringmaatschappijen aan betaaldienstverleners, krediet- of verzekeringsbemiddelaars en crowdfundingplatformen. Als op een dergelijke marktpartij ook een registratieplicht komt te rusten uit hoofde van de Wki, zal naast de regulering onder het financieel toezichtrecht ook het toezichtregime uit hoofde van de Wki van toepassing worden. Dit zal verschillende praktische gevolgen hebben, waaronder bijvoorbeeld het

voldoen aan verschillende typen vakbekwaamheidseisen.

De inwerkingtreding van de Wki komt snel dichterbij en zal in de praktijk ook gevolgen gaan hebben voor marktpartijen die op dit moment al actief zijn in de financiële sector. Indien u na het lezen deze blog twijfelt of van mening bent dat uw onderneming mogelijk binnen de reikwijdte van de Wki valt, neem dan gerust contact op met Finnius om een nadere juridische- en eventuele impactanalyse te laten uitvoeren om goed voorbereid aan de start te verschijnen. Na het lezen van deze blog heeft u in ieder geval de eerste stap gezet richting een goede voorbereiding.

Specialisten

Maurice van Oosten

T +31 (0)20 767 01 80
T +31 (0)20 820 80 33 (direct)
M +31 (0)6 50 84 84 85
maurice.van.oosten@finnius.com